

Prywatyzacja przedsiębiorstw państwowych w 2012 roku.¹⁾

W 2012 r. **procesem prywatyzacji objęto** 4 przedsiębiorstwa państwowe (w latach 1990-2012 łącznie 7555 jednostek), z czego 1 poddano prywatyzacji bezpośredniej w drodze sprzedaży, a 3 postawiono w stan likwidacji z przyczyn ekonomicznych.

Ogółem do końca roku 2012 sprywatyzowano metodą **bezpośrednią** 2118 przedsiębiorstw państwowych, a w 1127 zakończono proces likwidacji. W ubiegłym roku sprywatyzowano **pośrednio** 35 jednoosobowych spółek Skarbu Państwa, w tym 7 w trybie nieodpłatnego zbycia akcji na rzecz jednostek samorządu terytorialnego lub związku jednostek samorządu terytorialnego, a akcje 1 wniesiono do innej jednoosobowej spółki Skarbu Państwa. W 2012 r. w spółkach dokonano prywatyzacji wyłącznie z udziałem kapitału krajowego.

W wyniku **komercjalizacji** przedsiębiorstw państwowych w latach 1990-2012 powstało 1710 spółek, w tym sprywatyzowanych pośrednio 607. Najwięcej spółek powstało w województwie śląskim (306) i mazowieckim (230), najmniej w województwie lubuskim (35) i warmińsko-mazurskim (37). Na koniec roku 2012 działało 1047 spółek powstałych w wyniku komercjalizacji (w 2011 r. – 1097), w tym 178 jednoosobowych spółek Skarbu Państwa (228 rok wcześniej).

Liczba spółek z udziałem Skarbu Państwa powstałych z wniesienia majątku przedsiębiorstw państwowych w 2012 r. nie uległa zmianie. W latach 1990-2012 powstało 261 takich spółek, w tym 59 z udziałem kapitału zagranicznego. Od początku procesu prywatyzacji powstały 1563 spółki pracownicze (w roku 2012 nie zanotowano zmian w tym zakresie).

Według danych Ministerstwa Skarbu Państwa przychody z prywatyzacji pośredniej w 2012 r. wyniosły 8477,0 mln zł (wobec 13002,2 mln zł rok wcześniej), a z prywatyzacji bezpośredniej 70,7 mln zł (wobec 54,0 mln zł rok wcześniej).

¹⁾ Notatkę opracowano na podstawie informacji z Ministerstwa Skarbu Państwa, Agencji Nieruchomości Rolnych oraz jednostek organizacyjnych pełniących funkcje założycielskie dla przedsiębiorstw państwowych, a także danych Głównego Urzędu Statystycznego.

W 2012 r. działalność gospodarczą prowadziło 1761 **podmiotów objętych badaniem prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych** (1855 w roku 2011). Według stanu na 31 grudnia analizowanego roku w przedsiębiorstwach tych pracowało 683,2 tys. osób, z czego 45,9% w jednostkach średnich tj. o liczbie pracujących od 50 do 249 osób. Najliczniejsza grupa pracowała w przetwórstwie przemysłowym (292,1 tys.) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (125,0 tys.). W spółkach sprywatyzowanych pośrednio pracowało 249,8 tys. osób, a w jednoosobowych spółkach Skarbu Państwa powstałych z przekształcenia przedsiębiorstw państwowych – 167,8 tys. W badanym roku podmioty objęte badaniem prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych osiągnęły łączne przychody z całokształtu działalności w wysokości 548968,2 mln zł (wobec 539991,0 mln zł w roku 2011). Koszty uzyskania przychodów wyniosły 516822,0 mln zł, (wobec 491568,1 mln zł rok wcześniej). Wynik finansowy brutto ukształtował się na poziomie 32179,7 mln zł, a netto 26310,0 mln zł (w 2011 r. odpowiednio 48479,1 mln zł i 40604,4 mln zł). Wskaźnik poziomu kosztów wzrósł w skali roku o 3,1 pkt. proc. do 94,1% w roku 2012. Wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto wyniosły odpowiednio: 5,9% i 4,8% (wobec 9,0% i 7,5% rok wcześniej). W skali roku zmniejszył się udział podmiotów wykazujących zysk netto: z 68,5% do 67,0% w roku 2012. Wskaźnik płynności finansowej ukształtował się na poziomie 34,2% (w 2011 r. 48,1%). Aktywa obrotowe w badanej grupie podmiotów według stanu na koniec 2012 r. wynosiły 165600,0 mln zł, zobowiązania długoterminowe 57884,3 mln zł, a zobowiązania krótkoterminowe 113714,1 mln zł (w 2011 r. odpowiednio: 186388,5 mln zł, 57381,2 mln zł, 117208,3 mln zł).

Najliczniejszą grupę podmiotów w badanej zbiorowości stanowiły **spółki pracownice** (791 aktywnych jednostek). Według stanu na koniec grudnia 2012 r. w spółkach tych pracowało 120,6 tys. osób, z czego 50,4% w jednostkach średnich, tj. o liczbie pracujących od 50 do 249 osób. W analizowanym roku spółki pracownice osiągnęły 55331,6 mln zł przychodów z całokształtu działalności (61496,3 mln zł w roku 2011). Zamknęły rok ujemnym wynikiem finansowym brutto (-9,4 mln zł) i netto (-148,3 mln zł). Wskaźnik poziomu kosztów wzrósł w skali roku o 3,6 pkt. proc. do poziomu 100,1% w roku 2012. Wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto były ujemne i wyniosły odpowiednio: -0,1% i -0,3% (wobec 3,5% i 2,7% w roku 2011). W skali roku zmniejszył się udział podmiotów wykazujących zysk netto (z 70,2% do 65,4% w roku 2012).

Według stanu na 31 grudnia 2012 r. w 404 aktywnych spółkach **sprywatyzowanych pośrednio** pracowało 249,8 tys. osób. Podmioty te osiągnęły łączne przychody z całokształtu działalności w wysokości 203824,7 mln zł (201480,2 mln zł w 2011 roku) i uzyskały dodatni wynik finansowy brutto (18935,5 mln zł) i netto (15277,0 mln zł). Wskaźnik poziomu kosztów wzrósł w skali roku o 5,1 pkt. proc. do poziomu 90,7% w roku 2012. Wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto wyniosły odpowiednio: 9,3% i 7,5% (wobec 14,4% i 12,3% w roku 2011). W porównaniu z 2011 r. zwiększył się udział podmiotów wykazujących zysk netto (z 63,2% do 68,6%).

Na koniec 2012 r. w 148 aktywnych **jednoosobowych spółkach Skarbu Państwa** powstałych z przekształcenia przedsiębiorstw państwowych pracowało 167,8 tys. osób. Podmioty te osiągnęły 87521,8 mln zł przychodów z całokształtu działalności (84235,4 mln zł w 2011 roku) i uzyskały dodatni wynik finansowy brutto (5220,7 mln zł) i netto (4347,4 mln zł). Wskaźnik poziomu kosztów wzrósł w skali roku o 2,4 pkt. proc. i wyniósł 94,1% w roku 2012. Wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto wyniosły odpowiednio: 6,0% i 5,0% (wobec 8,4% i 6,8% w roku 2011). W skali roku udział podmiotów wykazujących zysk netto zwiększył się z 61,7% do 62,8% w roku 2012.

W 131 aktywnych spółkach **z udziałem Skarbu Państwa** powstałych z wniesienia majątku przedsiębiorstw państwowych łączne przychody z całokształtu działalności na koniec 2012 r. wyniosły 18841,0 mln zł (20530,3 mln zł w 2011 r.). Badane podmioty uzyskały dodatni wynik finansowy brutto (312,1 mln zł) i netto (261,1 mln zł). Wskaźnik poziomu kosztów wzrósł w skali roku o 2,6 pkt. proc. i wyniósł 98,4% w roku 2012. Wskaźnik rentowności obrotu brutto i netto wyniosły odpowiednio 1,7% i 1,4% (wobec 4,3% i 3,3% w 2011 r.). W porównaniu z rokiem 2011 zmniejszył się udział podmiotów wykazujących dodatni wynik finansowy: 58,0% osiągnęło zysk brutto (69,3% w 2011 r.), a 56,5% zysk netto (68,6% w 2011 r.).

Według stanu na koniec grudnia 2012 r. istniały 83 **przedsiębiorstwa państwowe**, przy czym 26 z nich znajdowało się w stanie upadłości, 20 likwidacji, a 18 nie podjęło żadnych działań zmierzających do reorganizacji. W 26 aktywnych przedsiębiorstwach państwowych przychody wyniosły 1357,0 mln zł, a koszty 1238,4 mln zł. Wynik finansowy brutto i netto ukształtował się odpowiednio na poziomie 118,6 mln zł i 94 mln zł. Wskaźnik poziomu kosztów wyniósł 91,3%, płynności finansowej 98,1%, wskaźnik rentowności obrotu brutto 8,7%, a netto 6,9%.

Ogółem do 31 grudnia 2012 r. **Agencja Nieruchomości Rolnych** przejęła 4740,6 tys. ha gruntów (do końca 2011 r. było to 4740,0 tys. ha). Największa część gruntów została rozdysponowana w drodze sprzedaży (na koniec 2012 r. – 2336,0 tys. ha, a 2011 r. – 2203,2 tys. ha). Na koniec 2012 r. w Zasobie Własności Rolnej Skarbu Państwa pozostawało 1800,9 tys. ha gruntów (rok wcześniej – 1954,0 tys. ha), z czego w dzierżawie znajdowało się 1319,1 tys. ha (1465,4 tys. ha w roku 2011).

*Informacje na temat prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych są dostępne
w Banku Danych Lokalnych na stronie internetowej www.stat.gov.pl*

TABL. 1. EFEKTY PROCESU PRZEKSZTAŁCEN WŁASNOŚCIOWYCH PRZEDSIĘBIORSTW PAŃSTWOWYCH DO 2012 R.

1990 - 1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	
a - w poszczególnych latach																						
b - narastająco																						
Przedsiębiorstwa państwowe objęte procesem przekształceń własnościowych																						
a	1258	1402	1271	803	501	362	298	270	309	253	159	98	76	107	98	35	92	72	53	22	12	4
b	1258	2660	3931	4734	5235	5597	5895	6165	6474	6727	6886	6984	7060	7167	7265	7300	7392	7464	7517	7539	7551	7555
Przekształcone w spółki (skomercjalizowane)																						
a	308	173	156	221	246	131	49	91	96	45	15	6	8	26	15	4	60	52	37	16	6	-
b	308	481	637	858	1104	1235	1284	1375	1471	1516	1531	1537	1545	1571	1586	1590	1650	1702	1739	1755	1761	1761
Spółki sprywatyzowane pośrednio (kapitałowo)																						
a	30	22	46	36	25	24	41	16	16	21	32	21	5	8	6	5	24	10	16	101	67	35
b	30	52	98	134	159	183	224	240	256	277	309	330	335	343	349	354	378	388	404	505	572	607
Spółki sprywatyzowane poprzez obejmowanie akcji w podwyższonym kapitale zakładowym																						
a	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4	-	1	-	1	-	-	-
b	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5	5	6	6	7	7	7	7
Objęte prywatyzacją bezpośrednią na podstawie ustawy o komercjalizacji i prywatyzacji (zastąpiła ustawę o p.p.p)																						
a	416	246	203	120	113	146	186	124	160	149	92	43	38	54	42	24	18	10	7	2	2	1
b	416	662	865	985	1098	1244	1430	1554	1714	1863	1955	1998	2036	2090	2132	2156	2174	2184	2191	2193	2195	2196
Sprywatyzowane bezpośrednio*)																						
a	243	305	215	158	127	184	158	128	146	144	59	55	39	54	38	23	14	15	5	5	2	1
b	243	548	763	921	1048	1232	1390	1518	1664	1808	1867	1922	1961	2015	2053	2076	2090	2105	2110	2115	2117	2118
Poddane likwidacji na podstawie ustawy o p.p.																						
a	534	263	294	155	133	85	63	55	53	59	52	49	30	27	41	7	14	10	9	4	4	3
b	534	797	1091	1246	1379	1464	1527	1582	1635	1694	1746	1795	1825	1852	1893	1900	1914	1924	1933	1937	1941	1944
Zlikwidowane*)																						
a	33	90	103	92	108	110	102	72	50	47	14	41	46	53	36	27	21	29	20	16	12	5
b	33	123	226	318	426	536	638	710	760	807	821	862	908	961	997	1024	1045	1074	1094	1110	1122	1127
Włączone do Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa																						
a	x	720	618	307	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
b	x	720	1338	1645	1654	1654	1654	1654	1654	1654	1654	1654	1654	1654	1654	1654	1654	1654	1654	1654	1654	1654

*) Liczba przedsiębiorstw w danym roku może być większa od liczby przedsiębiorstw objętych prywatyzacją lub poddanych likwidacji, ponieważ proces prywatyzacji i likwidacji może trwać od kilku miesięcy do kilku lat.

**TABL. 2. WYNIKI FINANSOWE ORAZ OBCIĄŻENIA WYNIKU W PODMIOTACH
GOSPODARCZYCH OBJĘTYCH PROCESEM PRYWATYZACJI W 2012 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wynik finansowy		Podatek dochodowy
	brutto	netto	
w mln zł			
OGÓŁEM	32179,7	26310,0	5869,7
w tym:			
Jednoosobowe spółki Skarbu Państwa powstałe z przekształcenia przedsiębiorstw państwowych	5220,7	4347,4	873,3
Spółki uczestniczące w Programie NFI	2474,2	2235,8	238,4
Spółki sprywatyzowane pośrednio	18935,5	15277,0	3658,5
z udziałem kapitału:			
krajowego	14241,7	11463,5	2778,2
zagranicznego	4693,8	3813,5	880,3
Spółki sprywatyzowane poprzez obejmowanie akcji w podwyższonym kapitale zakładowym	1156,9	1043,0	113,8
Spółki z udziałem Skarbu Państwa powstałe z wniesienia majątku przedsiębiorstw państwowych	312,1	261,1	51,0
z udziałem kapitału:			
krajowego	-146,3	-158,1	11,8
zagranicznego	458,4	419,2	39,2
Spółki pracownicze	-29,4	-148,3	118,9

TABL. 3. RELACJE EKONOMICZNE W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH OBJĘTYCH PROCESEM PRYWATYZACJI W 2012R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wskaźnik poziomu kosztów	Wskaźnik rentowności obrotu		Wskaźnik płynności finansowej I stopnia
		brutto	netto	
w %				
OGÓŁEM	94,1	5,9	4,8	34,2
w tym:				
Jednoosobowe spółki Skarbu Państwa powstałe z przekształcenia przedsiębiorstw państwowych	94,1	6,0	5,0	40,2
Spółki uczestniczące w Programie NFI	93,8	6,2	5,6	29,1
Spółki sprywatyzowane pośrednio	90,7	9,3	7,5	30,6
z udziałem kapitału:				
krajowego	89,9	10,1	8,1	34,0
zagranicznego	92,5	7,5	6,1	22,5
Spółki sprywatyzowane poprzez obejmowanie akcji w podwyższonym kapitale zakładowym	92,5	7,5	6,8	54,4
Spółki z udziałem Skarbu Państwa powstałe z wniesienia majątku przedsiębiorstw państwowych	98,4	1,7	1,4	47,3
z udziałem kapitału:				
krajowego	101,6	-1,6	-1,7	34,4
zagranicznego	95,2	4,8	4,4	68,1
Spółki pracownicze	100,1	-0,1	-0,3	36,0